

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล ข้อค้นพบ และข้อเสนอแนะ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพงบการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในมุมมองของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตภาคเหนือ โดยการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยและการศึกษาค้นคว้าที่เกี่ยวข้อง และเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากรคือ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตภาคเหนือ 17 จังหวัด ซึ่งปฏิบัติงานตรวจสอบและรับรองบัญชีแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วนำข้อมูลมาประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย สามารถสรุปผลการศึกษาดังรายละเอียดต่อไปนี้

สรุปผลการศึกษา

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่ตอบแบบสอบถาม

จากผลการศึกษาพบว่า ผู้ตรวจสอบและรับรองบัญชีที่ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย และเพศหญิงในจำนวนที่เท่ากัน มีอายุระหว่าง 31-40 ปี ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีประสบการณ์ในงานด้านการตรวจสอบและรับรองงบการเงิน มากกว่า 15 ปี และเคยปฏิบัติงานตรวจสอบทั้งบริษัทจำกัด และห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการตรวจสอบวิสาหกิจที่มีการจ้างงานไม่เกิน 15 คน มูลค่าสินทรัพย์ถาวรไม่เกิน 30 ล้านบาท รับตรวจสอบกิจการจำนวนระหว่าง 11-50 ราย และ 51-100 ราย เป็นจำนวนที่มากที่สุด

ส่วนที่ 2 ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพของงบการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

โดยแบ่งการศึกษาข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่

2.1 ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพงบการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

คุณภาพของงบการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ศึกษาได้แก่ คุณภาพด้านความเข้าใจได้ คุณภาพด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ คุณภาพด้านความเชื่อถือได้ และคุณภาพด้านการเปรียบเทียบกันได้ โดยจะสรุปผล ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพต่อภาพรวมของงบการเงินทั้งหมด ซึ่งสามารถสรุปผลได้ดังต่อไปนี้

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความเห็นต่อคุณภาพของงบการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยรวมอยู่ในระดับมีคุณภาพปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า คุณภาพทุกด้าน อยู่ในระดับมีคุณภาพปานกลาง ซึ่งคุณภาพของงบการเงินที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ คุณภาพด้านความเข้าใจได้ รองลงมาเป็นคุณภาพด้านความเชื่อถือได้ และคุณภาพด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ

ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพของงบการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จำแนกตามกลุ่ม

ผู้ตอบแบบสอบถามทุกกลุ่มส่วนใหญ่มีความเห็นเกี่ยวกับคุณภาพของงบการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยรวม อยู่ในระดับมีคุณภาพปานกลาง ยกเว้นผู้ตอบแบบสอบถามที่มีจำนวนกิจการที่รับตรวจสอบจำนวน 201-300 รายต่อปี เห็นว่า คุณภาพของงบการเงินโดยรวม อยู่ในระดับมีคุณภาพมาก

2.2 ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพงบการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพงบการเงินที่ศึกษาได้แก่ ปัจจัยด้านผู้ทำบัญชี ปัจจัยด้านมาตรฐานการบัญชี ปัจจัยด้านผู้ประกอบการ และปัจจัยด้านอื่น ๆ โดยจะเสนอผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพงบการเงินแต่ละด้าน โดยแบ่งความคิดเห็นออกเป็นด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพด้านความเข้าใจได้ ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพด้านความเชื่อถือได้ ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพด้านการเปรียบเทียบกันได้ดังนี้

ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพด้านความเข้าใจได้ของงบการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความเห็นว่าปัจจัยต่าง ๆ มีผลต่อคุณภาพด้านความเข้าใจได้ของงบการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยรวมมีผลอยู่ในระดับมาก ปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ระดับความรู้ของผู้ประกอบการที่แตกต่างกันทำให้การทำความเข้าใจในงบการเงินแตกต่างกัน รองลงมาได้แก่ ผู้ทำบัญชีที่ได้รับพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่อง จะสามารถนำเสนองบการเงินให้เป็นไปตามมาตรฐานและตามกฎหมาย ทำให้งบการเงินง่ายต่อการเข้าใจ และการที่มาตรฐานการบัญชีกำหนดให้มีการเปิดเผยข้อมูลเพิ่มเติมในหมายเหตุประกอบงบการเงิน จะช่วยให้ผู้ใช้งบการเงินมีความเข้าใจมากขึ้น

ทั้งนี้ ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณภาพด้านความเข้าใจได้ของงบการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จำแนกตามกลุ่ม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามทุกกลุ่มส่วนใหญ่ เห็นว่า ปัจจัยต่าง ๆ มีผลต่อคุณภาพด้านความเข้าใจได้ของงบการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ยกเว้น ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์ในงานด้านการตรวจสอบและรับรองงบการเงิน 11-15 ปี เห็นว่า ปัจจัยต่าง ๆ มีผลต่อคุณภาพด้านความเข้าใจได้ของงบการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของงบการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าปัจจัยต่าง ๆ มีผลต่อคุณภาพด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของงบการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยรวมมีผลอยู่ในระดับมาก ปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การนำระบบสารสนเทศมาช่วยในการปฏิบัติงานทางด้านการบัญชี จะทำให้การทำงานสะดวก รวดเร็ว ได้ข้อมูลทันเวลาต่อการนำไปใช้ รองลงมาได้แก่ ผู้ทำบัญชีละเว้นการแสดงรายการที่มีนัยสำคัญในงบการเงินจะทำให้ผู้ใช้งบการเงินตัดสินใจผิดพลาดได้ และผู้ประกอบการมีเจตนาปกปิด ซ่อนเร้นข้อมูล หรือ รายการทางบัญชี ทำให้งบการเงินไม่สามารถให้ข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงิน

ทั้งนี้ ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณภาพด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของงบการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จำแนกตามกลุ่ม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามทุกกลุ่มส่วนใหญ่ เห็นว่า ปัจจัยต่าง ๆ มีผลต่อคุณภาพด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของงบการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ยกเว้น ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์ในงานด้านการตรวจสอบและรับรองงบการเงิน 11-15 ปี เห็น

ว่า ปัจจัยต่าง ๆ มีผลต่อคุณภาพด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของงบการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพด้านความเชื่อถือได้ของงบการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าปัจจัยต่าง ๆ มีผลต่อคุณภาพด้านความเชื่อถือได้ของงบการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยรวมมีผลอยู่ในระดับมาก ปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้ประกอบการที่มีพฤติกรรมปิดบังข้อมูลที่สำคัญยอมทำให้ข้อมูลในงบการเงินขาดความน่าเชื่อถือ รองลงมาได้แก่ กิจกรรมที่มีระบบการควบคุมภายในที่ดี ทำให้สามารถป้องกันการเกิดข้อทุจริต ผิดพลาดในการปฏิบัติงาน ทำให้การจัดทำงบการเงินมีความน่าเชื่อถือ และการที่ผู้ทำบัญชีมีการบันทึกข้อมูลอย่างถูกต้อง ครบถ้วน ตรงตามงวดเวลา ทำให้งบการเงินถูกต้อง และน่าเชื่อถือ

ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพด้านการเปรียบเทียบกันได้ของงบการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าปัจจัยต่าง ๆ มีผลต่อคุณภาพด้านการเปรียบเทียบกันได้ของงบการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยรวมมีผลอยู่ในระดับมาก ปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ มาตรฐานการบัญชีกำหนดแนวทางในการปฏิบัติทางการบัญชี โดยใช้หลักความสม่ำเสมอ ทำให้งบการเงินเปรียบเทียบกันได้ รองลงมาได้แก่ การกำหนดให้มีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี ตามมาตรฐานการบัญชีและผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวยอมทำให้งบการเงินยังสามารถเปรียบเทียบกันได้ และรูปแบบของการนำเสนองบการเงินที่กำหนดในมาตรฐานการบัญชี ปัจจุบันนั้น มีความเหมาะสมทำให้สามารถเปรียบเทียบข้อมูลได้

ตารางที่ 5.1 สรุปค่าเฉลี่ย และการแปลผลระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพงบการเงินที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด จำแนกตามคุณภาพงบการเงิน แต่ละด้าน

คุณภาพงบการเงิน	ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพงบการเงินแต่ละด้าน	ค่าเฉลี่ย
คุณภาพด้านความเข้าใจได้	ระดับความรู้ของผู้ประกอบการที่แตกต่างกันทำให้การทำ ความเข้าใจในงบการเงินแตกต่างกัน	ค่าเฉลี่ย 4.16 มาก
คุณภาพด้านความ เกี่ยวข้องกับการ ตัดสินใจ	การนำระบบสารสนเทศมาช่วยในการปฏิบัติงาน ทางด้านการบัญชี จะทำให้การทำงานสะดวก รวดเร็ว ได้ข้อมูลทันเวลาต่อการนำไปใช้	ค่าเฉลี่ย 4.26 มาก
คุณภาพด้านความ เชื่อถือได้	ผู้ประกอบการที่มีพฤติกรรมปิดบังข้อมูลที่สำคัญยอมทำ ให้ข้อมูลในงบการเงินขาดความน่าเชื่อถือ	ค่าเฉลี่ย 4.29 มาก
	กิจการที่มีระบบการควบคุมภายในที่ดี ทำให้สามารถ ป้องกันการเกิดข้อทุจริต ผิดพลาดในการปฏิบัติงาน ทำ ให้การจัดทำงบการเงินมีความน่าเชื่อถือ	ค่าเฉลี่ย 4.29 มาก
คุณภาพด้านการ เปรียบเทียบกันได้	มาตรฐานการบัญชีกำหนดแนวทางในการปฏิบัติ ทางการบัญชี โดยใช้หลักความสม่ำเสมอ ทำให้งบ การเงินเปรียบเทียบกันได้	ค่าเฉลี่ย 4.16 มาก

ตารางที่ 5.2 สรุปความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพของงบการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 10 อันดับแรก

ลำดับที่	ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพงบการเงิน	ค่าเฉลี่ย	เป็นปัจจัยด้าน	มีผลต่อ
1	ผู้ประกอบการที่มีพฤติกรรมปิดบังข้อมูลที่สำคัญยอมทำให้ข้อมูลในงบการเงินขาดความน่าเชื่อถือ	4.29	ปัจจัยด้านผู้ประกอบการ	คุณภาพด้านความเชื่อถือได้
	กิจการที่มีระบบการควบคุมภายในที่ดี ทำให้สามารถป้องกันการเกิดข้อทุจริต ผิดพลาดในการปฏิบัติงาน ทำให้การจัดทำงบการเงินมีความน่าเชื่อถือ	4.29	ปัจจัยด้านอื่นๆ	คุณภาพด้านความเชื่อถือได้
2	การนำระบบสารสนเทศมาช่วยในการปฏิบัติงานทางด้านการบัญชี จะทำให้การทำงานสะดวก รวดเร็ว ได้ข้อมูลทันเวลาต่อการนำไปใช้	4.26	ปัจจัยด้านอื่นๆ	คุณภาพด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ
3	การที่ผู้ทำบัญชีมีการบันทึกข้อมูลอย่างถูกต้อง ครบถ้วน ตรงตามงวดเวลา ทำให้งบการเงินถูกต้อง และน่าเชื่อถือ	4.18	ปัจจัยด้านผู้ทำบัญชี	คุณภาพด้านความเชื่อถือได้
4	ระดับความรู้ของผู้ประกอบการที่แตกต่างกัน ทำให้การทำความเข้าใจในงบการเงินแตกต่างกัน	4.16	ปัจจัยด้านผู้ประกอบการ	คุณภาพด้านความเข้าใจได้
	มาตรฐานการบัญชีกำหนดแนวทางในการปฏิบัติทางการบัญชี โดยใช้หลักความสม่ำเสมอ ทำให้งบการเงินเปรียบเทียบกันได้	4.16	ปัจจัยด้านมาตรฐานการบัญชี	คุณภาพด้านการเปรียบเทียบกันได้
5	ผู้ทำบัญชีเลือกใช้วิธีปฏิบัติทางการบัญชีได้เหมาะสมกับธุรกิจที่ประกอบการ ทำให้งบการเงินมีความน่าเชื่อถือ และเป็นกลาง	4.13	ปัจจัยด้านผู้ทำบัญชี	คุณภาพด้านความเชื่อถือได้
	กิจการที่มีระบบการบริหารจัดการที่ดี มีประสิทธิภาพทำให้การบันทึกบัญชีของข้อมูลเป็นไปตามรูปแบบและประเภทของกิจกรรมที่เกิดขึ้นได้อย่างครบถ้วนทำให้การจัดทำงบการเงิน มีความน่าเชื่อถือ	4.13	ปัจจัยด้านอื่นๆ	คุณภาพด้านความเชื่อถือได้

ตารางที่ 5.2 สรุปความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพของงบการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 10 อันดับแรก (ต่อ)

ลำดับที่	ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพงบการเงิน	ค่าเฉลี่ย	เป็นปัจจัยด้าน	มีผลต่อ
6	ผู้ทำบัญชีละเว้นการแสดงรายการที่มีนัยสำคัญในงบการเงิน จะทำให้ผู้ใช้งบการเงินตัดสินใจผิดพลาดได้	4.11	ปัจจัยด้านผู้ทำบัญชี	คุณภาพด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ
	ผู้ประกอบการมีเจตนาปกปิด ซ่อนเร้นข้อมูลหรือ รายการทางบัญชี ทำให้งบการเงินไม่สามารถให้ข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงิน	4.11	ปัจจัยด้านผู้ประกอบการ	คุณภาพด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ
7	การเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินให้ชัดเจน เข้าใจง่าย และครบถ้วนเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีมากที่สุด ทำให้งบการเงินมีความน่าเชื่อถือ	4.08	ปัจจัยด้านมาตรฐานการบัญชี	คุณภาพด้านความเชื่อถือได้
	การกำหนดให้งบการเงินต้องได้รับการตรวจสอบและรับรองบัญชี โดยผู้สอบบัญชี ทำให้ข้อมูลในงบการเงินมีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น	4.08	ปัจจัยด้าน อื่นๆ	คุณภาพด้านความเชื่อถือได้
8	การจัดทำงบการเงินตามมาตรฐานการบัญชี ทำให้งบการเงินมีความน่าเชื่อถือ มากกว่าการจัดทำบัญชีตามหลักกฏาภิเษการ	4.05	ปัจจัยด้านมาตรฐานการบัญชี	คุณภาพด้านความเชื่อถือได้
	กิจการที่มีระบบบัญชีที่ทันสมัยและได้มาตรฐานรองรับ จะช่วยให้การบันทึกบัญชีมีความถูกต้อง และเชื่อถือได้	4.05	ปัจจัยด้าน อื่นๆ	คุณภาพด้านความเชื่อถือได้
9	ผู้ทำบัญชีที่ได้รับพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่อง จะสามารถนำเสนองบการเงินให้เป็นไปตามมาตรฐาน และตามกฎหมาย และทำให้งบการเงินง่ายต่อการเข้าใจ	4.03	ปัจจัยด้านผู้ทำบัญชี	คุณภาพด้านความเข้าใจได้
	การที่มาตรฐานการบัญชีกำหนดให้มีการเปิดเผยข้อมูลเพิ่มเติมในหมายเหตุประกอบงบการเงินจะช่วยให้ผู้ใช้งบการเงินมีความเข้าใจมากขึ้น	4.03	ปัจจัยด้านมาตรฐานการบัญชี	คุณภาพด้านความเข้าใจได้
	ผู้ทำบัญชีต้องมีความรับผิดชอบในการนำเสนอข้อมูลทันต่อการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ ข้อมูลจึงจะเป็นข้อมูลที่มีประโยชน์	4.03	ปัจจัยด้านผู้ทำบัญชี	คุณภาพด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ

ตารางที่ 5.2 สรุปความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพของงบการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 10 อันดับแรก (ต่อ)

ลำดับที่	ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพงบการเงิน	ค่าเฉลี่ย	เป็นปัจจัยด้าน	มีผลต่อ
10	การเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงินตามที่กำหนดในมาตรฐานการบัญชี ทำให้ผู้ใช้งบการเงินได้ข้อมูลที่มีนัยสำคัญต่อการตัดสินใจอย่างถูกต้อง	3.95	ปัจจัยด้านมาตรฐานการบัญชี	คุณภาพด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ

ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดทำงบการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ปัญหาในการจัดทำงบการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้ประกอบการไม่ให้ข้อมูลหรือเอกสารที่ครบถ้วนแก่ผู้ทำบัญชี กิจการต้องการประหยัดค่าใช้จ่ายด้านการจัดทำบัญชี รองลงมาได้แก่ ผู้ทำบัญชีจัดทำบัญชีโดยยึดหลักการทางภาษีมากกว่าหลักการทางบัญชี และกิจการไม่มีการเปิดเผยข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจแก่ผู้ใช้งบการเงินอย่างครบถ้วน

ข้อเสนอแนะแนวทางการจัดทำงบการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ให้มีคุณภาพ

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ได้เสนอให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ควรปรับปรุงด้านผู้บริหาร หรือผู้ประกอบการควรให้ความสำคัญกับการจัดทำบัญชี และควรเห็นถึงประโยชน์ของการทำบัญชี จัดให้มีการบันทึกบัญชี โดยถูกต้อง ครบถ้วน ตรงตามความเป็นจริง จัดให้มีเอกสารประกอบการลงบัญชีอย่างครบถ้วน ควรจัดให้มีพนักงานบัญชีที่มีความรู้ความสามารถในด้านบัญชีโดยตรงมาจัดทำบัญชี เพราะจะทำให้การจัดทำบัญชีถูกต้อง น่าเชื่อถือ มีการพัฒนาความรู้ทางด้านการบัญชี และภาษีอากรอย่างต่อเนื่อง และ กิจการควรมีการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี เพื่อให้การบันทึกบัญชีเป็นไปได้อย่างรวดเร็ว และทันเวลา

อภิปรายผลการศึกษา

1. ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพของงบการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้ประกอบการ ปัจจัยด้านผู้ทำบัญชี และปัจจัยด้านมาตรฐานการบัญชี ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ อังคณา นุตยกุล (2548) เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของผู้ทำบัญชี ในการปฏิบัติงานให้ถูกต้องตามมาตรฐานการบัญชีไทย สำหรับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่พบว่าปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ได้แก่ ปัญหาด้านผู้ทำบัญชี ปัญหาด้านมาตรฐานการบัญชี และปัญหาด้านผู้ประกอบการ

2. ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพของงบการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ได้แก่ ปัจจัยด้านอื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ พรพิศ จันทจรจตุรภัทร (2548) เรื่อง การกำกับดูแลกิจการและคุณภาพรายงานทางการเงินของธุรกิจ SMEs ในเขตภาคเหนือ ที่พบว่าธุรกิจต้องมีการพัฒนาทางด้านการบัญชี เพื่อให้รายงานทางการเงินและข้อมูลทางการเงินมีความถูกต้อง

และโปร่งใส เนื่องจากกระยะหลังผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs มีการนำรายงานทางการเงินมาใช้ในการบริหารและควบคุมดูแลกิจการมากขึ้น ซึ่งในการแข่งขันธุรกิจจำเป็นจะต้องมีความพร้อมในด้านระบบและข้อมูลทางการเงินบัญชี เพื่อให้ได้ข้อมูลทางการเงินที่ดีมีคุณภาพ ถูกต้อง เชื่อถือได้ รวดเร็ว เพียงพอต่อการตัดสินใจ

3. คุณภาพของงบการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อคุณภาพของงบการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยรวมอยู่ในระดับมีคุณภาพปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า คุณภาพด้านความเข้าใจได้เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สวัสดิ์ หากิน (2552) เรื่องความคิดเห็นของผู้พิจารณาสินเชื่อระยะยาวของธนาคารในจังหวัดเชียงใหม่ต่อคุณภาพข้อมูลทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ที่พบว่าผู้พิจารณาสินเชื่อระยะยาวของธนาคารส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพของ งบการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยรวมอยู่ในระดับมีคุณภาพมาก เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า คุณภาพด้านความเข้าใจได้มีระดับค่าเฉลี่ยสูงที่สุด

ข้อค้นพบ

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพงบการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในมุมมองของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ในเขตภาคเหนือ มีข้อค้นพบ ดังนี้

1. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า คุณภาพด้านความเข้าใจได้ของงบการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ยกเว้นผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับอายุ 41-50 ปี และผู้ตอบแบบสอบถามที่รับตรวจสอบกิจการจำนวน 201-300 รายต่อปี เห็นว่า งบการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีคุณภาพด้านความเชื่อถือได้มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด

2. ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพงบการเงินที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้ประกอบการ ซึ่งมีผลต่อคุณภาพด้านความเชื่อถือได้

3. ปัจจัยด้านผู้ประกอบการเป็นปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพด้านความเชื่อถือได้ที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ผู้ประกอบการที่มีพฤติกรรมปิดบังข้อมูลที่สำคัญยอมทำให้ข้อมูลในงบการเงินขาดความน่าเชื่อถือ รองลงมาคือปัจจัยด้านอื่น ๆ ได้แก่ กิจการที่มีระบบการควบคุมภายในที่ดี ทำให้สามารถป้องกันการเกิดข้อทุจริต ผิดพลาดในการปฏิบัติงาน ทำให้การจัดทำงบการเงินมีความน่าเชื่อถือ และปัจจัยด้านผู้ทำบัญชี ได้แก่ การที่ผู้ทำบัญชีมีการบันทึกข้อมูลอย่างถูกต้อง ครบถ้วน ตรงตามงวดเวลา ทำให้งบการเงินถูกต้อง และน่าเชื่อถือ

4. ปัญหาที่พบในการจัดทำงบการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งปัญหาดังกล่าวส่วนใหญ่เกิดจากปัจจัยด้านผู้ประกอบการ ทำให้มีผลต่อคุณภาพด้านความเชื่อถือได้

ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการส่งเสริมผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้มีความรู้ ความเข้าใจที่ดีในหลักการบัญชี การควบคุมภายใน เห็นความสำคัญของข้อมูลทางบัญชีที่ถูกต้อง มีความเข้าใจในหลักเกณฑ์การใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษี และมีทัศนคติที่ดีต่อการเสียภาษีที่ถูกต้อง จะทำให้การจัดทำบัญชีของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีความถูกต้องและเชื่อถือได้ และส่งผลให้คุณภาพของงบการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีคุณภาพมากขึ้น

2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการเห็นถึงประโยชน์จากการนำระบบสารสนเทศมาช่วยในด้านการบัญชี เพื่อให้รายงานทางการเงินและข้อมูลทางการเงินมีความถูกต้องและโปร่งใส เชื่อถือได้ รวดเร็ว ได้ข้อมูลทันเวลาต่อการตัดสินใจ

ข้อเสนอแนะในการศึกษาต่อเนื่อง

การศึกษาคั้งนี้ เป็นการศึกษาเพื่อให้ทราบถึงความคิดเห็นของกลุ่มผู้ใช้ข้อมูลทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพียงด้านเดียว คือ กลุ่มผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตภาคเหนือ เพื่อให้ทราบถึงความคิดเห็นของกลุ่มผู้ใช้งบการเงินให้ครอบคลุมมากขึ้น ควรมีการศึกษาคำความคิดเห็นเพิ่มเติมในกลุ่มอื่น หรืออาจมีการขยายกลุ่มประชากรออกไปทั้งในระดับภาค หรือ ระดับประเทศ เพื่อจะได้ นำข้อมูลความคิดเห็นที่ได้จากผู้ใช้งบการเงินในกลุ่มอื่นมารวมกับข้อมูลที่ได้จากการศึกษาคั้งนี้ ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพของข้อมูลทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้ดีขึ้น ต่อไป